

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XVII Wydziale Karnym-Odwoławczym

w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Judejko

Sędziowie: SO Dariusz Kawula (spr.)

WSO Wojciech Wierzbicki

Protokolant: p.o. staż. Anna Kujawińska

przy udziale Jerzego Woźniaka prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2015 r.

sprawy **A. H. (1), M. P. (1) i P. P. (1)** oskarżonych o przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. i inne

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Grodzisku Wielkopolskim

z dnia 28 lipca 2015 roku, sygn. akt. II K 51/15

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę oskarżonych A. H. (1), M. P. (1) i P. P. (1) przekazuje Sądowi Rejonowemu w Grodzisku Wielkopolskim do ponownego rozpoznania.

Wojciech Wierzbicki Anna Judejko Dariusz Kawula

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 lipca 2015r., w sprawie II K 51/15, Sąd Rejonowy w Grodzisku Wielkopolskim **uznał oskarżonych A. H. (1), M. P. (1) i P. P. (1) za winnych** popełnienia zarzucanych im przestępstw, i tak :

A. H. (1)

I. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. popełnionego w dniu 24 listopada 2014r. w P., wspólnie i w porozumieniu z M. P. (1) na szkodę M. K.,

II. z art. 278 § 1 k.k. popełnionego na początku miesiąca października 2014r. w S., wspólnie i porozumieniu z M. P. (1), na szkodę R. B. (1),

III. z art. 278 § 1 k.k. popełnionego pod koniec października 2014r. w S., wspólnie i w porozumieniu z M. P. (1), na szkodę I. K.,

IV. z art. 279 § 1 k.k. popełnionego na początku października 2014r. w miejscowości T. wspólnie i w porozumieniu z M. P. (1) i P. P. (1), na szkodę R. B. (2),

V. z art. 279 § 1 k.k. popełnionego w drugim tygodniu listopada 2014r. w T., wspólnie i w porozumieniu z M. P. (1) i P. P. (1), na szkodę E. K.,

VI. z art. 279 § 1 k.k. popełnionego w listopadzie 2014r. w N., wspólnie i w porozumieniu z P. P. (1), na szkodę W. M.,

VII. z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. popełnionego w okresie od dnia 21 listopada 2014r. do dnia 22 listopada 2014r. w G., wspólnie i w porozumieniu P. P. (1) na szkodę A. G.,

M. P. (1)

VII. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. popełnionego w dniu 24 listopada 2014r. w P., wspólnie i w porozumieniu z A. H. (1) na szkodę M. K.,

IX. z art. 278 § 1 k.k. popełnionego na początku miesiąca października 2014r. w S., wspólnie i w porozumieniu z A. H. (1), na szkodę R. B. (1),

X. z art. 278 § 1 k.k. popełnionego pod koniec października 2014r. w S., wspólnie i w porozumieniu z A. H. (1), na szkodę I. K.,

XI. z art. 279 § 1 k.k. popełnionego na początku października 2014r. w miejscowości T. wspólnie i w porozumieniu z A. H. (1) i P. P. (1), na szkodę R. B. (2),

XII. z art. 279 § 1 k.k. popełnionego w drugim tygodniu listopada 2014r. w T., wspólnie i w porozumieniu z A. H. (1) i P. P. (1), na szkodę E. K.,

XIII. z art. 278 § 1 k.k. popełnionego w drugim tygodniu listopada 2014r. w T., na szkodę E. K.,

P. P. (1)

XIV. z art. 279 § 1 k.k. popełnionego na początku października 2014r. w miejscowości T. wspólnie i w porozumieniu z A. H. (1) i M. P. (1), na szkodę R. B. (2),

XV. z art. 279 § 1 k.k. popełnionego w drugim tygodniu listopada 2014r. w T., wspólnie i w porozumieniu z A. H. (1) i M. P. (1), na szkodę E. K.,

XVI. z art. 279 § 1 k.k. popełnionego w listopadzie 2014r. w N., wspólnie i w porozumieniu z A. H. (1), na szkodę W. M.,

XVII. z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. popełnionego w okresie od dnia 21 listopada 2014r. do dnia 22 listopada 2014r. w G., wspólnie i w porozumieniu A. H. (1) na szkodę A. G..

W stosunku do oskarżonego **A. H. (1)**, za przestępstwo z pkt. I wymierzono karę 1 roku pozbawienia wolności i karę grzywny w rozmiarze 20 stawek dziennych po 10 zł, za przestępstwa z pkt. II i III wymierzono kary po 1 rok pozbawienia wolności i kary grzywny w rozmiarze po 20 stawek dziennych po 10 zł, za przestępstwa z pkt. IV, V, VI wymierzono kary po 1 rok pozbawienia wolności i kary grzywny w rozmiarze po 20 stawek dziennych po 10 zł, za przestępstwo z pkt. VII wymierzono karę 1 roku pozbawienia wolności i karę grzywny w rozmiarze 20 stawek dziennych po 10zł. Karę łączną sprowadzono wobec tego oskarżonego do kary 2 lata pozbawienia wolności i kary 100 stawek dziennych grzywny po 10 zł. Orzeczono także o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności (orzeczonej kary łącznej) na okres 5 lat próby i oddano oskarżonego A. H. (1) w okresie próby pod dozór kuratora sądowego.

W stosunku do oskarżonego **M. P. (1)**, za przestępstwo z pkt. VIII wymierzono karę 1 roku pozbawienia wolności i karę grzywny w rozmiarze 20 stawek dziennych po 10zł, za przestępstwa z pkt. IX, X i XIII wymierzono kary po 1 rok pozbawienia wolności i kary grzywny w rozmiarze po 20 stawek dziennych po 10 zł, za przestępstwa z pkt. XI i XII wymierzono kary po 1 rok pozbawienia wolności i kary grzywny po 20 stawek dziennych po 10 zł. Karę łączną sprowadzono wobec tego oskarżonego do kary 2 lata pozbawienia wolności i kary 60 stawek dziennych grzywny **po 20 zł**. Orzeczono także o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności (orzeczonej kary łącznej)

na okres 5 lat próby (między innymi na podstawie **art. 70 § 2 k.k.**) i oddano oskarżonego M. P. (1) w okresie próby pod dozór kuratora sądowego (na podstawie **art.73 § 2 k.k.**).

W stosunku do oskarżonego **P. P. (1)**, za przestępstwo z pkt. XIV, XV i XVI wymierzono kary po 1 roku pozbawienia wolności i kary grzywny w rozmiarze 20 stawek dziennych po 10 zł, za przestępstwo z pkt. XVII wymierzono karę 1 rok pozbawienia wolności i karę grzywny w rozmiarze 20 stawek dziennych po 10 zł. Karę łączną sprowadzono wobec tego oskarżonego do kary 2 lata pozbawienia wolności i kary 100 stawek dziennych grzywny po 10 zł. Orzeczono także o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności (orzeczonej kary łącznej) na okres 5 lat próby i oddano oskarżonego P. P. (1) w okresie próby pod dozór kuratora sądowego.

W pkt. 16 wyroku Sadu Rejonowego w Grodzisku Wielkopolskim wskazano, że na podstawie **art. 72 § 2 k.k.** oskarżeni A. H., M. P. i P. P. (w różnych konfiguracjach osobowych) , solidarnie mają zapłacić na rzecz wymienionych tam pokrzywdzonych określone kwoty pieniędzy – w celu naprawienia wyrządzonej im szkody.

Ostatecznie wszystkich oskarżonych zwolniono od obowiązku zapłaty kosztów procesu w całości (k-223 – 225).

Do wydania wyroku doszło na posiedzeniu, na skutek uwzględnienia przez Sąd Rejonowy wniosku prokuratora zawartego w skierowanym do tegoż sądu akcie oskarżenia z dnia 20 lutego 2015r. w sprawie Ds. 1165/14 – o wydanie wyroku skazującego na karę uzgodnioną indywidualnie z każdym z oskarżonych, bez przeprowadzania rozprawy (wniosek zawarty na karcie 145-146 akt nosi datę 24 lutego 2015r. , a poprzedzony był ustaleniami zawartymi w protokołach przesłuchania podejrzanym).

Przedmiotowy wyrok zaskarżył **apelacją prokurator**, kwestionując go na niekorzyść oskarżonych, w zakresie rozstrzygnięcia o karze i obowiązku naprawienia szkód (k-249 – 253), zarzucając mu:

- obrazę przepisów prawa materialnego – **art. 46 § 1 k.k.** poprzez jego niezastosowanie mimo spełnienia po temu przesłanek z złożenia wniosku przez uprawniony podmiot,

- obrazę przepisów prawa materialnego – **art. 72 § 2 k.k. w zw. z art. 74 § 1 k.k.** poprzez orzeczenie o obowiązku naprawienia szkód wyrządzonych przestępstwami, bez określenia dla spełnienia a tego obowiązku oznaczonego terminu ,

- obrazę przepisów prawa materialnego – **art. 70 § 2 k.k. i art. 73 § 2 k.k.** poprzez ich błędne powołanie co do oskarżonego M. P. (1) w zakresie warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec tego oskarżonego i oddania go w okresie próby pod dozór kuratora sądowego – mimo, **że nie jest on sprawcą młodocianym**,

- obrazę przepisów prawa materialnego – **art. 86 § 2 k.k.** poprzez błędne określenie na nowo wysokości stawki dziennej (dla kary łącznej grzywny) **na kwotę 20 zł**, podczas gdy stawki dla kar jednostkowych oznaczono wcześniej na 10 zł,

- obrazę przepisów prawa procesowego –**art. 343 § 7 k.p.k. i art. 335 k.p.k.**, – poprzez skazanie A. H. (1), M. P. (1) i P. P. (1) bez przeprowadzenia rozprawy i wymierzenie im kar niezgodnych z wnioskiem złożonym w trybie art. 335 k.p.k.

Podnosząc powyższe prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy oskarżonych A. H. (1), M. P. (1) i P. P. (1) do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Grodzisku Wielkopolskim.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora okazała się oczywiście i w całości zasadna, co powoduje, że zasługiwała na uwzględnienie oraz, że doprowadziła do uchylenia zaskarżonego wyroku.

Podkreślić trzeba, że Sąd Okręgowy ograniczył rozpoznanie apelacji (art. 436 k.p.k.) do zarzutu najważniejszego, którego uwzględnienie musiało skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku w całości i przekazaniem sprawy wszystkich oskarżonych do ponownego rozpoznania sądowi I instancji (zarzut ostatni apelacji prokuratora – naruszenia art. 343 § 7 k.p.k. w zw.z art. 335 k.p.k.). Zasadniczo uchybienie dotyczy – błędnej podstawy orzeczenia o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności co do oskarżonego M. P. i o oddaniu tegoż pod dozór kuratora. Godzi się bowiem zauważyć, że oskarżony nie młodocianym sprawca przestępstwa, zaś sąd orzekający nie jest uprawniony do dowolności orzeczniczej w przypadku braku wskazania podstawy prawnej orzeczenia we wniosku prokuratora, w szczególności winien stosować w sposób prawidłowy przepisy prawa materialnego. Względem tego oskarżonego orzeczono też kary jednostkowe grzywnien przy oznaczeniu wysokości stawki w sposób niezgodny z wnioskiem prokuratora, następnie zaś, w ramach orzeczenia o karze łącznej - w sposób niedopuszczalny prawem, sprzeczność względem wniosku usunięto ustalono wysokość stawki dla kary łącznej grzywny w sposób z wnioskiem prokuratora zgodny.

Uchybienie dotyczące wszystkich oskarżonych – sprzeczność rozstrzygnięcia względem wniosku złożonego w trybie art. 335 k.p.k., dotyczy podstawy prawnej nałożenia na oskarżonych obowiązku naprawienia wyrządzonych szkód, na rzecz pokrzywdzonych wskazanych we wniosku. Chociaż ani w protokole przesłuchania poszczególnych oskarżonych (zawierającym indywidualnie uzgodnienia stron skutkujące wnioskiem prokuratora złożonym w trybie art. 335 k.p.k.), ani we wniosku załączonym do skierowanego do Sądu Rejonowego w Grodzisku Wielkopolskim, nie dookreślono podstawy prawnej poszczególnych wnioskowanych rozstrzygnięć, to jednak nie budzi wątpliwości, że obowiązek naprawienia szkody w trybie art. 72 § 2 k.k. - bez względu na wybraną formę naprawienia szkody – musi być obwarowany terminem dla jego zrealizowania a wybierając taką formę rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy okazał rażący brak orzeczniczej konsekwencji w stosowaniu przepisów prawa. Odmienne nałożenie obowiązku naprawienia szkody w trybie art. 46 § 1 k.k. (z pewnością uprawnionym do złożenia takiego wniosku uprawniony jest także prokurator), jak w przedmiotowej sprawie poprzez zapłatę oznaczonych kwot pieniężnych na rzecz oznaczonych pokrzywdzonych, przez wskazanych tam oskarżonych i solidarnie, powoduje, że zobowiązani są oni spełnić świadczenie niezwłocznie, zaś pokrzywdzeni na podstawie prawomocnego wyroku do razu mogą dochodzić zapłaty w postępowaniu egzekucyjnym. Orzeczenie takie nie wymaga oznaczenia terminem spełnienia obowiązku przez zobowiązanego, i za takim rozumieniem wniosku prokuratora przemawia literalnie jego treść. Jeśli sąd powzięłby jakiegokolwiek wątpliwości np. co w/w kwestii, winien dążyć do ich wyjaśnienia przed wydaniem wyroku na posiedzeniu, jeśli to konieczne uzależniając decyzję procesową o korekty złożonego już w trybie art. 335 k.p.k. wniosku i uzyskując w tym zakresie akceptację drugiej strony. Jak się wydaje – Sąd Rejonowy w Grodzisku Wielkopolskim w ogóle nie wykorzystał obecności prokuratora w terminie posiedzenia, skupiając się wówczas wyłącznie na wysokości szkody (wyrządzonej jednemu z pokrzywdzonych o czym przekonuje treść zarządzenia z 2 lipca, k-218 akt) .

Ostatecznie podkreślić jedynie trzeba, że przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd winien przede wszystkim należycie ocenić czy na wskazanych przez prokuratora warunkach możliwym jest wydanie rozstrzygnięcia w trybie konsensualnym. Analizie sądu zaleca się – mechaniczne formułowanie wniosków o orzeczenie określonych kar, jak się wydaje nie uwzględniające różnicowania m.in. z uwagi na wartości wyrządzonej szkody, ustawowe zagrożenie karą (wynikające z przyjętej kwalifikacji prawnej czynu), pominięcie w ogóle możliwości zastosowania choćby co do części czynów oskarżonych przepisu art. 91 § 1 k.k., ostatecznie zaś wyjaśnienie, czy na uwzględnienie zasługuje wniosek prokuratora o orzeczenie obowiązku naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonej M. K. (zapłata kwoty 2500zł odpowiadająca wartości pojazdu, który zgodnie z opisem czynu oskarżonych **usiłowano** ukraść w drodze włamania).

Powyższe spowodowało konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przeprowadzenie postępowania od początku przed Sądem Rejonowym.

Wojciech Wierzbicki Anna Judejko Dariusz Kawula